

Bewoners aan zet!

Combinatie #InDeBuurt

Plan van Aanpak 20 juli 2016

I. Even voorstellen

Mogen wij ons voorstellen? Wij zijn Combinatie #InDeBuurt, de nieuwe combinatie van drie organisaties die per 1 januari 2017 het vernieuwde welzijnswerk in Amersfoort gaan uitvoeren. In deze eerste kennismaking beschrijven we op hoofdlijnen waar wij voor staan, wat onze belangrijkste uitgangspunten zijn vanuit onze werkwijze en onze doelstellingen.

Ons definitieve programma ontwikkelen wij na de zomervakantie samen met u als bewoners van Amersfoort en organisaties die voor bewoners actief zijn. U vindt in dit document dan ook een planning voor de komende maanden met daarin op hoofdlijnen wanneer wij met wat aan de slag gaan.

In september organiseren wij vanuit het programmateam wijkbijeenkomsten. Daarvoor zullen wij uitnodigingen versturen. Tijdens deze bijeenkomsten gaan wij in gesprek met u als bewoners, lichten we onze werkwijze toe en wisselen wij van gedachten over de plannen die wij voornemens zijn en de diverse activiteiten die daaruit voortkomen. Uw inbreng is daarbij van groot belang.

Houd ook [de website van de gemeente](#) in de gaten voor de exacte data en locaties waarop deze informatiebijeenkomsten plaats zullen vinden. Er wordt gewerkt aan een website vanuit de combinatie #InDeBuurt. Voor vragen kunt u het programmateam, onder leiding van Sikko Bakker, bereiken op nummer 06 – 21 885 752.

II. Onze inzet

(1): Wijkgericht bewonersinitiatieven stimuleren en versterken

Vanaf 1 januari 2017 zijn we actief om wijkgericht initiatieven van bewoners te stimuleren, waar nodig te versterken en te ondersteunen. Wij werken vanuit onze visie dat als bewoners zich goed voelen in de wijk waar zij wonen, zij minder zorg nodig hebben. Heel veel bewoners zijn goed in staat om in hun wijk zelf initiatieven hiervoor te organiseren, die ervoor zorgen dat het prettig leven en wonen is.

Bewoners weten zelf wat er leeft in hun buurt en wat er nodig is om bepaalde zaken in een wijk te verbeteren. Het is dan ook logisch dat de buurt in grote mate bepaalt wat er gedaan moet worden. Om ervoor te zorgen dat iedereen hetzelfde voor ogen heeft van wat er moet gebeuren, introduceren wij het initiatief #BuurtBestuurt. In #BuurtBestuurt nemen bewoners, samen met professionals uit de wijk en buurtnetwerkers en gebiedsmanagers van de gemeente gezamenlijk besluiten over bewonersinitiatieven. Met #Buurtraden en een #Stadraad vullen we het initiatief #BuurtBestuurt verder in.

Onze buurtnetwerkers zijn in iedere wijk herkenbaar aanwezig. Zij kennen de wijken en stappen pro-actief op bewoners, bewonersgroepen en organisaties als scholen, zorginstellingen, winkeliers, ondernemers, wijkagenten, wijkverpleegkundigen, beheerders van woningcorporaties en besturen van verenigingen en kerken af. Zij weten wat er speelt in hun buurt en waar behoefte aan is.

(2): Bewoners kunnen straks overal terecht voor informatie, ontmoeting en ondersteuning

De gemeente Amersfoort wil een sterke Sociale Basis Infrastructuur in de stad. De gemeente noemt dit de verzameling van collectieve voorzieningen, diensten en netwerken die de basis vormen waarop mensen prettig kunnen samenleven en meedoen in Amersfoort.

Met de gemeente is afgesproken dat wij vanaf 1 januari 2017 in de hele stad de volgende diensten aanbieden, waarop bewoners een beroep kunnen doen:

1. **Informatie & advies:** locaties dicht bij huis, waar bewoners terecht kunnen met hun vragen, hoe zij (zelf) anderen kunnen helpen en wie hun verder kan helpen.
2. **Ontmoeting:** de mogelijkheden en locaties voor het contact met andere bewoners in de buurt.
3. **Ondersteuning en toerusting:** ondersteuning om bewoners te helpen om hun leven op orde te krijgen of te houden, maar ook bijvoorbeeld mantelzorg te kunnen blijven bieden.

Deze diensten richten zich vooral op belangrijke prioriteiten in de stad, te weten (*voor meer informatie in detail, zie de bijlage*):

- **Opgroeien en opvoeden:** zorgen voor een uitdagende omgeving voor kinderen en jongeren, een goed pedagogisch klimaat en netwerken rondom ouders, sportclubs en ABC-scholen.
- **Samenredzaamheid bevorderen:** Hier bedoelen we mee dat mensen naar elkaar omkijken en er extra ondersteuning en aandacht is voor (kwetsbare) bewoners die moeite hebben om te participeren en mee te doen in Amersfoort. Te denken valt aan ouderen, asielzoekers, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, inwoners met psychische problematiek of inwoners met een beperking.
- **Sociale leefbaarheid:** extra aandacht voor veilige, vertrouwde en actieve buurten, onder andere door het bieden van plekken om elkaar te ontmoeten, initiatieven om buurten te versterken en buurtkamers.

Wijkgericht én stedelijk werken

We maken bij alle functies en thema's onderscheid tussen stedelijke diensten en wijkgerichte inzet. Bewoners zijn verbonden met de buurt waar ze wonen. Ze wonen er, hebben contacten met burens en andere buurtbewoners, kinderen gaan er naar school, maken gebruik van voorzieningen zoals bijv. de huisarts en doen er (soms) hun boodschappen. Met name kinderen en senioren zijn "grootverbruikers" van de voorzieningen en diensten van de wijk. Het is dan ook belangrijk om informatie en advies, ontmoeting en lichte ondersteuning wijkgericht te organiseren; het liefst op de natuurlijke ontmoetingsplekken van bewoners, de zogenaamde 'olifantenpaadjes' waar bewoners (oud en jong) als vanzelf komen of langsgaan. Onze inzet is daarom altijd wijkgericht.

Daar waar nodig en wenselijk zorgen we voor kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering en methodiekontwikkeling op stedelijk niveau. Dat doen we ook met de instanties en organisaties die stedelijk werken. Dat maakt ook dat we efficiënt kunnen werken, omdat we niet in iedere wijk opnieuw 'het wiel uitvinden'.

III. De belangrijkste uitgangspunten van hoe we gaan werken

- De kracht van bewonersinitiatieven

Betrokken en verbonden buurtbewoners vergroten de leefbaarheid van de buurt. Daarbij heeft iedereen wat te brengen en kan iedereen van betekenis zijn. Initiatieven waar mensen zelf

enthousiast over zijn, hebben de meeste kans van slagen. Met #BuurtBestuurt geven we daarom ruimte aan initiatieven van (groepen) buurtbewoners.

- Omzien naar elkaar en wederkerigheid

Een sociaal netwerk is belangrijk voor iedereen. Als het even niet mee zit is dat het eerste waar mensen op terugvallen. Het netwerk is er ook om te “geven” en iets te kunnen betekenen voor een ander. Door te bouwen aan sterke sociale netwerken vergroten we de samenredzaamheid, daar zetten we ons voor in.

- Werken aan talentontwikkeling

We vinden het belangrijk dat iedereen in Amersfoort sociaal, maatschappelijk en waar mogelijk economisch meedoet. (Kwetsbare) bewoners herwinnen zelfvertrouwen doordat ze hun talenten kunnen inzetten. We stimuleren hen om te ontdekken wat hun kracht is en helpen ze vervolgens met talentontwikkeling.

- Informeel boven formeel

We geven ruimte aan vrijwilligers en ondersteunen actief mantelzorgers. Informele oplossingen werken vaak sneller en beter en voorkomen in veel gevallen dat professionele ondersteuning nodig is.

- Autonomie en verantwoordelijkheid

De meeste bewoners kunnen op eigen kracht deelnemen aan de samenleving. Mensen die - al dan niet tijdelijk - verminderd zelfredzaam zijn, ondersteunen we. Onze inspanning is gericht op het zo goed en zo snel mogelijk herstellen van zelfregie en autonomie.

- Collectief boven individueel

Groepswerk heeft de voorkeur boven individuele hulp. Bewoners helpen elkaar en kunnen van elkaar leren. De herkenning bij anderen in een vergelijkbare situatie draagt bij aan het relativeren van de eigen situatie en helpt om de grip weer terug te krijgen. Hierdoor vergroten bewoners hun sociaal netwerk. Soms is groepswerk nog een te grote stap, in dat geval ondersteunen we bewoners eerst individueel zodat ze daarna alsnog kunnen aansluiten bij groepsprogramma's.

IV. De planning voor de rest van 2016

De komende maanden gaan wij samen met bewoners(initiatieven), huidige welzijnspartners en wijk- en stedelijke actieve organisaties, een concreet plan van aanpak per wijk maken en voor de stad in zijn geheel uitwerken. In onderstaand overzicht vindt u op hoofdlijnen onze planning voor de komende maanden. Tijdens de 1^e ronde wijkbijeenkomsten zullen we deze planning en activiteiten in meer detail presenteren.

Maand	Activiteiten
Juli	- Programmateam samenstellen, afstemming gemeente en organisaties in Amersfoort actief in Sociale Basis Infrastructuur (SBI)
Augustus	- Introductiegesprekken met bewonersorganisaties, projectteams - Communicatieplan opstellen - Wijkbijeenkomsten voorbereiden, profielen buurtnetwerkers - Inventarisatie activiteiten: wat is stand van zaken in de wijken
September	- 1 ^e ronde Wijkbijeenkomsten - Kennismaken en onze aanpak toelichten
Oktober	- 2 ^e ronde wijkbijeenkomsten - Introductie Combinatie #BuurtBestuurt - Start implementatie #Buurtraad en #Stadsraad
November	- Opstellen diensten en bewonersinitiatieven - Opstellen wijkplannen - Trainen en coachen van onze medewerkers
December	- Proefdraaien van onze uitvoeringsorganisatie #InDeBuurt en per 2 januari 2017 overall operationeel in Amersfoort!

BIJLAGE: De belangrijkste thema's van de gemeente Amersfoort nader ingevuld.

In deze bijlage staan de diensten en doelstellingen die wij belangrijk vinden en een onderdeel vormen van onze dienstencatalogus. Hoe en door wie deze diensten uitgevoerd gaan worden, moet nog bepaald worden. Deze lijsten gaan we verder uitbreiden met en door initiatieven van bewoners.

1. Thema opgroeien en opvoeden (De jeugd-campus in de wijk)

Door een veilige en kansrijke buurt en opvoedomgeving voor kinderen en jongeren te realiseren kunnen zij opgroeien tot zelfstandige, krachtige volwassenen. Begeleiding en opvoeding door ouders en andere belangrijke volwassenen zijn daarbij essentieel. Het is belangrijk dat de driehoek school-thuis-buurt op elkaar aansluit zodat kinderen snappen waar ze aan toe zijn. Volwaardig partnerschap met ouders is voor ons vanzelfsprekend. We geven bovendien ruimte aan participatie van kinderen en jongeren. Dit doen we concreet met een Jeugd-campus, waar ouders, kinderen en jongeren elkaar ontmoeten en hun mogelijkheden en talenten ontdekken en ontwikkelen.

Stedelijke diensten	Doelstellingen
Gelukt033	<ul style="list-style-type: none">– Jongeren met een licht verstandelijke beperking werken aan sociale en arbeidsmarktvaardigheden wat leidt tot meer sociale en maatschappelijke participatie.
Individuele begeleiding van jongeren (Jeugd Interventie Team)	<ul style="list-style-type: none">– Jongeren die op een of meerdere leefgebieden vastlopen, weten zich gesteund en krijgen handvatten om hun leven weer op de rit te krijgen.
Ondersteuning op school (themabijeenkomsten, gastlessen, Girls/Boys Talk)	<ul style="list-style-type: none">– Jongeren ontwikkelen zich tot gezonde, zelfstandige en zelfredzame burgers.– Jongeren zijn zich bewust van hun talenten en mogelijkheden en benutten deze.
Training en (opvoed)ondersteuning bij (dreigende) scheiding (KIES, scheidingsinloop, omgangsplaats, mediation)	<ul style="list-style-type: none">– Kinderen en tieners die opgroeien in een kwetsbaar gezin leren omgaan met deze thuissituatie.– De communicatie tussen (ex)partners herstellen of de relatie goed afronden, gericht op het stimuleren van gezonde ouder-kind relaties en een positief opgroei-klimaat.– Ouders krijgen laagdrempelig opvoedadvies.
VSV-aanpak (o.a. zomeroffensief, huisbezoeken)	<ul style="list-style-type: none">– Meer jeugdigen behalen een schooldiploma en meer jeugdigen zijn aan het werk.– Voorkomen van overlastgevend en grensoverschrijdend gedrag.– Stimuleren van talentontwikkeling.– Herkennen en begeleiden van jeugdige mantelzorgers.

Wijkgerichte diensten	Doelstellingen
JeugdLab (o.a. Billy Boem, Nanny Style, Piep zei de muis, Ridder in de Wijk, SOVA training, Spelatelier, Sportmaatje)	<ul style="list-style-type: none">– Kinderen en tieners met verschillende achtergronden komen met elkaar in contact wat leidt tot de ontwikkeling van sociale competenties en gedrag. Kinderen en jongeren leren van elkaar en met elkaar (instroom en doorstroom).– Kinderen en tieners zijn betrokken bij hun leefomgeving en leveren een positieve bijdrage aan de leefbaarheid in hun wijk.– Kinderen en tieners die opgroeien in een kwetsbaar gezin leren omgaan met de impact van deze thuissituatie.
Ondersteuning jongerengroepen op straat	<ul style="list-style-type: none">– Informatie aan jongeren over voor hen relevante thema's zoals alcohol en drugs (ambulante jongereninformatie: JIMMY) om zo zwaardere hulpverlening te voorkomen.– Verbetering van het klimaat op straat door de aanpak van overlast gevende groepen jongeren en positieve beeldvorming rondom jongeren.

Oudercafés	<ul style="list-style-type: none"> – Het ondersteunen en faciliteren van ouders die een bijdrage willen leveren aan het opvoedklimaat en andere ouders hierbij willen ondersteunen. – Ouders vaardigheden aanreiken om makkelijker om te gaan met lastige opvoedsituaties.
Programma identiteitsontwikkeling (My identity, Young Leaders)	<ul style="list-style-type: none"> – Voorkomen en tijdig signaleren van risicovolle ontwikkeling, criminalisering en (dreigende) radicalisering. – Bewustzijn en vaardigheden leren over waarden, normen, gebruiken en gewoonten in de samenleving zodat ze een plek verwerven in de samenleving en zich thuis voelen. – Vergroten van maatschappelijk en politiek vertrouwen en (religieuze) weerbaarheid onder jongeren. – Jongeren leren van elkaar en met elkaar (instroom en doorstroom).
Stimuleren talentontwikkeling & ondersteunen initiatief (binnen bestaande jongerencentra)	<ul style="list-style-type: none"> – Jongeren met verschillende achtergronden komen o.a. binnen de jongerencentra met elkaar in contact wat leidt tot de ontwikkeling van sociale competenties en gedrag. Jongeren leren van elkaar en met elkaar (instroom en doorstroom). – Jongeren zijn betrokken bij hun leefomgeving en leveren een positieve bijdrage aan de leefbaarheid in hun wijk.

2. Thema samenredzaamheid bevorderen (de Participatiecampus in de wijk)

Sociale netwerken en informele inzet zijn de motor van onze samenleving. Ieder mens kan kwetsbaar worden. Een veerkrachtige samenleving kan dit grotendeels zelf oplossen doordat mensen naar elkaar omkijken en elkaar helpen. We ondersteunen dit concreet op de Participatiecampus in de wijk, gericht op het ontwikkelen van talenten, sociale competenties en de activering van bewoners (vrijwilligerswerk, waar mogelijk ook de stap naar betaald werk).

Stedelijke diensten	Doelstellingen
BoodschappenPlus-Bus	<ul style="list-style-type: none"> – Zelfstandig wonende ouderen blijven meedoen in de samenleving en doen nieuwe contacten op. – Mensen kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> – Ondersteunen van bewoners met vragen over geld, inkomen en schulden waarmee we voorkomen dat problemen uit de hand lopen en bevorderen dat mensen (weer) zelfredzaam en economisch zelfstandig worden.
Sociaal juridisch advies	<ul style="list-style-type: none"> – Mensen met vragen of (lichte) problemen op het gebied van geld en recht weten zich gesteund en krijgen handvatten om hun leven weer op de rit te krijgen.
Onafhankelijke cliëntondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> – Ondersteunen van mensen die te maken hebben met een beperking bij zichzelf of een naaste, met als doel meedoen in de samenleving en behouden van de eigen regie, samen met het (informeel) netwerk. – Bewoners zijn wegwijs gemaakt in de samenleving, met onafhankelijke informatie en advies en wet- en regelgeving. – Voorbereiding en ondersteuning bij keukentafelgesprekken, persoonsgebonden budget en persoonlijk ondersteuningsplan. – Bundelen van individuele vragen en vertalen naar een collectieve aanpak.
Sociale lichte begeleiding voor bewoners met een beperking	<ul style="list-style-type: none"> – Ondersteunen van kwetsbare bewoners en mensen met een beperking met als doel meedoen in de samenleving en versterking van het sociale netwerk.

- Door het maken van een persoonlijk plan voor het realiseren van duurzame inzet van informele ondersteuning, voorkomen van de inzet van zwaardere zorg.
- Doorverwijzen en begeleiden naar collectieve en informele mogelijkheden.

Wijkgerichte diensten	Doelstellingen
Huisbezoeken Vroegsignalering	<ul style="list-style-type: none"> – Het tijdig signaleren en oppakken van problemen zodat erger (en daarmee duurdere ondersteuning) wordt voorkomen.
Praktische ondersteuning voor senioren (vrijwillige technen, computersteunpunten, verhuiscoördinator)	<ul style="list-style-type: none"> – Mensen zijn en blijven van betekenis voor anderen, door het benutten van hun talenten en ervaringsdeskundigheid. – Mensen blijven meedoen in de samenleving en leren daarvoor nieuwe (bijv. digitale) vaardigheden. – Trainen (vrijwillige) seniorenadviseurs om te signaleren en om eenzaamheid te voorkomen.
Voortbueren (zelfstandige activiteit voor alle bewoners in de wijk) & taalmaatjes	<ul style="list-style-type: none"> – Het bevorderen van de maatschappelijke deelname (voort - bueren) en emancipatie van kwetsbare vrouwen door hen te ondersteunen om hun weg te vinden en actief te worden in hun buurt. – Vergroten van de taalvaardigheid door het oefenen van de taal in dagelijkse situaties met een maatje. – Het vergroten van het netwerk en de binding met de wijk.
Wijk en Participatie	<ul style="list-style-type: none"> – Een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen. – Zoveel mogelijk mensen (licht verstandelijke beperking, psychiatrische achtergrond, niet aangeboren hersenletsel en kwetsbare senioren) beschikken over een sociaal netwerk, zinvolle activiteiten in de buurt en kunnen een positieve bijdrage leveren aan de wijk. – Mensen leren van elkaar en met elkaar (instroom en doorstroom).

3. Thema sociale leefbaarheid (de Buurtcampus in de wijk)

Iedereen wil zich thuis voelen in zijn wijk, buurt of stad en verbonden zijn met de wereld om zich heen. We bieden ruimte aan diversiteit, bevorderen de dialoog tussen mensen onderling (jong-oud, verschillende culturen, geloven, etc.) en ondersteunen initiatieven van bewoners. Dit doen we concreet met het concept Buurtcampus, dat bewoners betreft bij hun leefomgeving en stimuleert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid in hun wijk te leveren. We combineren in de buurtcampus ontmoeting en dagbesteding met het vergroten van zelfstandigheid.

Stedelijke diensten	Doelstellingen
Bewonersportaal (digitaal) voor het sociaal domein	Het bieden van praktische informatie en/of advies over voorzieningen en ondersteuning bij problemen in het dagelijks leven, het matchen van vraag en aanbod in de buurt en het aanjagen van de wijk economie.

Wijkgerichte diensten	Doelstellingen
Buurtbemiddeling	<ul style="list-style-type: none"> – Bewoners krijgen informatie en advies over het omgaan met (dreigende) conflicten in de buurt. – Bewoners zijn in staat om, met ondersteuning van vrijwillige buurtbemiddelaars, eigen oplossingen te vinden bij spanningen of conflicten, zoals burenruzies en overlastsituaties.

Buurtvaders

- Buurtvaders oefenen controle en toezicht uit, dragen hierdoor bij aan de sociale leefomgeving en zijn een rolmodel voor andere buurtbewoners.
 - Het vergroten van toenadering en verbinding tussen verschillende etniciteiten/bewonersgroepen.
 - Beantwoorden van en doorverwijzen bij vragen van buurtbewoners.
-